

LATINA PRO NĚMČINÁŘE – HODINA XII.
VAZBA NOMINATIVU S INFINITIVEM

Některá *verba dicendi* a *verba sentiendi* v pasivu (zejména *videor* = zdá se, že já..., *dicor* = říká se, že já..., *narror* = vypráví se, že já..., *putor* = lidé si myslí, že já..., *existimor* = panuje domněnka, že já...) uvozují tzv. nominativ s infinitivem, kde nominativ zastupuje podmět věty vedlejší podmětne a infinitiv její přísudek. Podmět věty vedlejší je však jasně vyjádřen již osobou a číslem řídicího slovesa, a tak se nominativ ve vazbě nemusí vždy vyskytnout. V nominativu odpovídajícího čísla a rodu budou však veškeré větné členy rozvíjející podmět (přívlastek shodný, doplněk, jmenná část přísudku). Do češtiny se rovněž často překládají vedlejší větou se spojkou „že“:

Romae videor esse, cum tuas litteras lego. (Cic.)

Když čtu tvůj dopis, zdá se mi, že jsem v Římě.

Romani videbantur regem passuri esse. (Liv.)

Zdalo se, že Římané krále strpí.

Epaminondas sibi Agamemnonis gloriam

Epameinóndovi se zdálo, že dosáhnul slávy Agamemnónovy.

videbatur consecutus esse. (Nep.)

In Graecia primum humanitas, litterae, etiam fruges inventae esse creduntur. (Cic.)

Panuje názor, že v Řecku byla objevena kultura, písmo i obilí.

Slovesa *iubeo* (přikazuji), *veto* (zakazuji), *prohibeo* (bráním), *sino* (dovolují) uvozují v aktivu vazbu akuzativní, v pasivu pak vazbu nominativu s infinitivem, přičemž platí, že infinitiv slovesa je v aktivním tvaru, je-li vyjádřena osoba, již se něco přikazuje či zakazuje (v latině podmět věty vedlejší!). Není-li osoba uvedena, příslušný infinitiv je pasivní:

Iussus erat Ti. Claudius classem in Siciliam ducere. (Liv.)

Tiberiu Claudiovi bylo přikázáno, aby odplul s loďstvem na Sicílii.

Nolani muros portasque adire vetiti sunt. (Liv.)

Nolským bylo zakázáno přibližovat se k hradbám a branám.

Primam et secundam aciem in armis esse, tertiam castra munire iussit. (Caes.)

Prvnímu a druhému šiku přikázal zůstat ve zbrani, třetímu pak opevnit tábor.

Paulum legiones Caesar promoveri iubet. (Caes.)

Caesar přikazuje postoupit s legiemi o kus dále.

EXERCITIONES

I. Přeložte a všimněte si rozdílů:

1. Sororem errare puto. – Soror errare putatur.
2. Tradunt (homines) Homerum caecum fuisse. – Homerus caecus fuisse traditur.
3. Frater putat me felicem esse. – Frater putat te felicem esse. – Frater felix putatur.
4. Videor felix esse. – Videris felix esse.

II. Tvořte věty podle příkladů:

Mercurius nuntius deorum est – Mercurius nuntius deorum esse dicitur/narratur/putatur.

Romulus fratrem suum necavit. – Romulus fratrem suum necavisse dicitur/narratur/putatur.

1. Iulius dominus severus est.
2. Ianus duas facies habebat.
3. Romulus Palatium munivit.
4. Solon vir sapiens et iustus fuit.
5. Cinna versiculos in M. Valerio Martiale scripsit.

III. *Věty upravte tak, aby tučně vyznačená slova byla v pasivním tvaru:*

1. **Narrant** Helenam mulierem pulcherrimam fuisse.
2. **Iubent** nos loqui.
3. **Dicunt** Caesarem magnis virtutibus vitiisque praeditum esse.
4. **Vetuerunt** me Romam venire.
5. Ignorabam consulem nos pugnare **vetuisse**.

IV. *Vyberte správný tvar a doplňte věty:*

1. Vobis (videtur x videmini) iustus fuisse.
2. Sibi (videbuntur x videbitur) beati esse.
3. (Videbantur x videbatur) nuntii ad regem mitti.
4. Mihi (videbar x videntur) dives esse.

V. *Přeložte:*

1. Crudelius est quam mori semper mortem timere. (Sen.)
2. Spero me Athenis fore mense Septembri. (Cic.)
3. Fuit fama Themistoclem venenum sua sponte sumpsisse. (Nep.)
4. Cincinnato nuntiatum est dictatorem eum esse factum. (Cic.)
5. Tu tam egregios viros censes tantas res gessisse sine causa? (Cic.)
6. Sic enim volo te tibi persuaderi, mihi neminem cariorem te esse. (Cic.)
7. Carthaginienses videbantur eum locum expugnaturi esse. (Liv.)
8. Unum hoc scito: si te habebō, non mihi videbor plane perisse. (Cic.)
9. Affectus movere prohibebatur orator. (Quint.)
10. Quod iussi sunt, faciunt. (Caes.)
11. Redditae mihi tandem sunt a Caesare litterae satis liberales; et ipse opinione celerius venturus esse dicitur. (Cic.)